

AZ EVANGÉLIUM

© dr. Szalai András, Apológia Kutatóközpont, www.apologia.hu (v.2. 2016.03.09)

Minden vallásnak van egy központi üzenete, amelyet egy szentírásbeli fejezet vagy sor összefoglal. A kereszténység központi üzenete az ún. „evangélium”. A szó jelentését, tartalmát és jelentőségét az alábbi tanulmány az Újszövetség meghatározását követve elemzi, mindenki számára érthető módon.

1. Mit jelent?

Először is, maga a kifejezés görög eredetű: az *euangelion* szó kezdetben a jó hírért járó jutalmat jelentette. Később módosult a jelentése, és már magát a jó hírt vagy örömhírt jelentette. Az Újszövetség is ez utóbbi értelemben használja.

Másodszor, az evangélium mint *műfaj* sajátosan újszövetségi jelenség, amely az 1. században jelent meg, és olyan műre vonatkozik, amely Jézus életének történetét és Jézus üzenetét foglalja össze a szemtanú kortársak tolmácsolásában. Tudni kell, hogy nemzedékekkel később is keletkeztek ún. apokrif (rejtett, titkos értelmű) „evangéliumok”. Bár az apostolok neve alatt jelentek meg, nem ők írták őket, ráadásul formai és tartalmi szempontból is távol állnak az újszövetségi evangéliumoktól. Az egyház sosem fogadta el őket, és valódi szerzőik sem akarták, hogy az egyház elfogadja őket, hiszen eleve az egyházon kívül álló vallási közösségekben születtek.

Harmadszor, sokan vélik úgy, hogy az evangélium legjobb összefoglalása egy híres bibliai mondat: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (János 3:16). A Bibliát nem ismerők és más vallásúak számára azonban az olyan fogalmak, mint Isten, Isten Fia, világ, elveszés és örök élet mind magyarázatra szorulhatnak.

2. Kitől kaptuk?

Az evangélium – 1. századi megfogalmazóinak hite szerint – nem más, mint *Isten mindenkihez szóló üzenete*.

Az evangélium mint jó hír egyfelől magától Krisztustól származik (az Ő tanítása és ígéretei), másfelől magáról Krisztusról szól (amiket Ő tett, és amik Vele történtek). Azért fontos szó és tett, tanítás és történelem egysége, mert Jézus *megtestesítette* Isten szavát, üzenetét, régies szóval: igéjét.

János 1:1,3,14 Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige ... Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött ... Az Ige testté lett, és közöttünk lakozott.

Isten tehát úgy akart hozzánk szólni, hogy emberré lett, de nem felnőttként, hanem egy csecsemőben jött közénk, és bár később elmondta a Hegyi beszédet is, az első szava neki is biztos az *oá* volt. Így nem az égből mennydörögve, hanem emberi hangon, a szemünkbe nézve mondhatta el, amit akart, miközben élénk is élte azt, amiről beszélt. Az Ő tanítását adták tovább és írták le az általa kiválasztott apostolok, mint Máté és János, illetve az apostolok legközelebbi tanítványai közül Márk és Lukács evangélisták.

3. Miről szól?

Az Újszövetség az igehirdetés és a hit szempontjából egyértelműen meghatározza, hogy *mi* az evangélium. Pál apostol a következőket írta:

1Korinthus 15:1-2 Esetekbe juttatom, testvéreim, az evangéliumot, amelyet hirdettem nektek, amelyet be is fogadtatok, amelyben meg is maradtatok. Általa üdvözültök is, ha megtartjátok úgy, ahogy én hirdettem is nektek, hacsak nem elhamarkodottan lettetek hívőkké.

Maguk a hívők is annak idején *úgy lettek hívővé*, hogy ezt az evangéliumot fogadták be – azaz ebben hittek. Ezt Pál reményei szerint nem elhamarkodottan tették, hiszen meg is maradtak mellette.

Pál már az elején rámutat, hogy mi az evangélium jelentősége és az evangéliumhoz való ragaszkodás tétje: *ettől függ az üdvösségük* (megmenekülésük). Ennek megfelelően ez az, amit elsősorban át akart adni nekik, ez volt az elsődleges fontosságú hagyomány.

1Korinthus 15:3-8 Mert én elsősorban azt adtam át nektek, amit én magam is kaptam; hogy tudniillik Krisztus meghalt a mi bűneinkért az Írások szerint. Eltemették, és – ugyancsak az Írások szerint – feltámadt a harmadik napon, és megjelent Kéfásnak, majd a tizenkettőnek. Azután megjelent több, mint ötszáz testvérnek egyszerre, akik közül a legtöbben még mindig élnek, néhányan azonban elhunytak. Azután megjelent Jakabnak, majd valamennyi apostolnak. Legutoljára pedig, mint egy torzszülöttnek, megjelent nekem is.

Krisztus evangéliuma tehát a *bűneinkért meghaló* Krisztusról szól. Bár ő ártatlan volt, önként bűnhődött a bűnösökért, azaz helyettük, valóban meghalt, el is temették, de ígéretének megfelelően *feltámadt*, most is él, és annak idején a tanítványai közül sokaknak megjelent.

Mindez a héber „Írások (próféciái) szerint” történt. Jézus története ugyanis *ősi jövendölések sorának a beteljesedése*: Isten azért mondta meg előre, hogy mit fog tenni, hogy amikor megtörténik, tudjuk: ő az, aki cselekszik.

1Korinthus 15:9-11 Mert én a legkisebb vagyok az apostolok között, aki arra sem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem, mert üldöztem Isten egyházát. De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, és hozzám való kegyelme nem lett hiábavaló, sőt többet fáradoztam, mint ők mindnyájan; de nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme. Azért akár én, akár ők: így prédikálunk, és ti így lettetek hívőkké.

Közismert, hogy mindezt sokan nem akarták elfogadni, mert mást vártak a Messiástól (politikai lépéseket, nem tanítást és helyettes áldozatot). Maga Saul is, akiből később Pál apostol lett, kezdetben üldözte a Jézusban hívőket. Jézus feltámadása után mégis megjelent neki, de nem megbüntette, hanem kegyelméről biztosította, hiszen a kereszten őhelyette is bűnhődött. Pál ettől kezdve Isten kegyelmének, irgalmának, szeretetének jó hírét hirdette. Így lett hívő Pál, és így lettek hívők a korinthusiak.

4. Mi is a lényege?

Fontos megjegyezni, hogy manapság túl sok hívő azt hiszi, hogy az evangéliumot mondja el, pedig valójában az evangéliumnak az életére való *hatásáról* tesz tanúságot (ti. hogy így vagy úgy megváltozott az élete).

Az 1Korinthus 15:1-11 szerint azonban az örömhír arról szól, hogy *Isten mit tett a Krisztusban a bűneink bocsánatért*. A megváltozott élet csak ezután jön, és arról szól, hogy a feltámadt, élő *Krisztus mit tesz ma* abban, aki hisz őbenne. Valóban fontos azt is elmondani, hogy az evangélium – az élő Krisztus révén – itt és most milyen hatást képes gyakorolni az emberre, de ez nem *az* evangélium, aminek *elsősorban* el kell hangoznia. Másfelől, hogy ez az evangélium *hogyan* hangzik el, egyes elemei mikor mennyire lesznek kifejtve, az az adott hallgatóságtól függ (ld. az Apostolok Cselekedeteiben leírt prédikációk sokféleségét).

Visszatérve az 1Korinthus 15-re, Pál szerint az evangélium hirdetésének lényege

- egyrészt maga a *történet*: egy kétezer évvel ezelőtt élt személy élete, kínhalála, temetése, majd feltámadása és megjelenései,
- másrészt a történetek *háttere*: írásba adott ősi jövendölések és ígéretek történelmi beteljesedése.

Ez az evangelizáció olyan kérdések sorát válthatja ki a hallgatóságból, amelyekre van *bibliai* válasz: *ki* volt ez a személy, *miért* tette, amit tett, mit jelent *bűnösnek* lenni, mi a jövendölések beteljesedésének *jelentősége*, honnan *tudhatjuk*, hogy a történet valóban megtörtént stb.

5. Kinek jó hír a jó hír?

Ha az 1Korinthus 15-öt végigolvassuk, akkor láthatjuk, hogy az evangélium központjában nem Jézus erkölcsi tanítása vagy túlvilági ígéretei állnak, hanem engesztelő halála, temetése (valóban meghalt), illetve feltámadása és megjelenései (valóban feltámadt). Tehát Jézus élete, halála – és hogy ma is életben van.

A szövegből Jézus halálának oka és célja is nyilvánvaló: a *mi bűneinkért* halt meg. Helyettünk bűnhődött, pedig ő maga büntelen és ártatlan volt.

Krisztus *élő* voltának jelentősége pedig nem kevesebb, mint hogy *megköszönhetjük neki*, amit értünk tett! Ettől kezdve Vele élhetünk együtt, személyesen is megismerhetjük őt – saját tapasztalatból, mégis teljes összhangban az Újszövetséggel, az ókori szemtanúk tapasztalatával.

Krisztus evangéliuma tehát mindazoknak szól, akik már most is tudják, vagy egy napon felismerik önmagukról, hogy *bűnösök*. Akik felismerik, hogy *Isten* előtt sem tudnak elszámolni minden tettükkel, szavukkal és gondolatukkal. Akik tudják, hogy szükségük van bocsánatra. Számukra jó hír *az élő Krisztus*, aki képes a bűneiket megbocsátani, és lelkiismeretüket megtisztítani.

Az az igazság, hogy erről egyik ember a másikat nem képes meggyőzni. Ha valaki idáig eljut, az *Isten* műve, hiszen *a Szenttel* kell találkozni ahhoz, hogy *bűntudatra* ébredjünk, és a *Jó Hírt* kell hallani ahhoz, hogy a *bűnbocsánat* lehetőségéről tudjunk. Az evangéliumot pedig csak azok hirdetik, akik már *találkoztak* a Szenttel, és a bűnbocsánat evangéliumának *emberformáló erejét* is megtapasztalták.

Mindez persze nem azt jelenti, hogy az embernek nincs semmi dolga. Az ő felelőssége, hogy a Szenttől ne elmeneküljön, hanem a jó hírre bizalommal válaszolva végre Hozzá fusson, igazán hazatérjen:

1Thesszalonika 2:13 Ezért mi is szüntelenül hálát adunk az Istennek, hogy amikor hallgattatok az Istennek általunk hirdetett igéjét, nem emberi beszédként fogadtátok be, hanem Isten beszédeként, aminthogy valóban az, és annak ereje munkálkodik is bennetek, akik hisztek.

Zsidókhöz 4:2 Mert nekünk is hirdették az evangéliumot, mint azoknak is; de nekik nem használt a hirdetett ige, mivel nem párosult hittel azokban, akik hallgatták.

6. Honnan lehet tudni, hogy a hír igaz?

Az a gondolatsor, hogy *Isten* létezik, hogy nélküle élve öntörvényűek (bűnösök) vagyunk, hogy büntetést érdemlünk, hogy *Isten* azonban úgy szeret minket, hogy nem akar minket büntetni, inkább Jézusban emberré lesz, aki a kereszten magára veszi mindenki büntetését, és hogy aki Jézusban bíz, annak *Isten* megbocsát – mindez nem olyasmi, amire valaki egyszer csak magától rájönne, vagy csak úgy elhinne.

Mivel *Isten* üzenetéről van szó, nem is ember feladata, hogy a másik embert meggyőzze az Újszövetség üzenetének igaz voltáról, hanem *Istené*. Az evangélium „*Isten hatalma*”, azaz *Isten* hatalmi területe (Róm 1:16).

Isten pedig józan ésszel elfogadható és mindenki számára átélhető bizonyítékokkal egyaránt szolgál.

- Először is, Pál apostol szerint mindez „az Írások szerint” történt. Itt a Biblia első részére, az Ószövetségre utal, amely tele van az eljövendő Messiásra (Krisztusra) vonatkozó jövendölésekkel. Ezek teljesedtek be Jézus

életében, még hozzá olyan számban, hogy ennek a matematikai valószínűségét csak csillagászati számokban lehet kifejezni. A Bibliának ez a természetfeletti sajátossága a világ vallási iratai között példátlan.

- Másodszor, Jézus története *a történelem* része, nem csupán kitaláció vagy mítosz. Nem csak az Újszövetség írói és más kortárs keresztény szerzők, hanem kortárs *nem keresztény* (zsidó, római, görög? szír) források is beszámolnak Krisztusról és tanítványairól, és feljegyzéseik egybecsengenek azzal, amit az Újszövetségben olvashatunk. Az Újszövetség az egész ókor legjobb dokumentált története, amit bizalommal lehet olvasni.
- Harmadszor, Isten a kétezer éves történetet képes *személyes élménnyé* tenni, így egy ma élő ember ugyanazt a Jézust követheti (láthatatlanul is), mint annak idején a tanítványok. Nincs más feladatunk, mint nyitott szívvel végigolvasni az Újszövetséget. Alig pár száz oldal, de amikor Isten megszólít rajta keresztül, akkor megérthetjük, hogy miért olvassák naponta emberek százmilliói.

7. Miért kell tudni róla?

Az evangélium továbbadásának oka és célja is van.

A kereszténység azért úgynevezett térítő vallás (akárcsak a buddhizmus és az iszlám), mert küldetése van: a feltámadt Krisztus *misszióparancsát* követi.

Máté 28:8-20 Jézus hozzájuk lépett, és így szólt: Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.

Az evangélium hirdetésének célja először is *a jó hír* terjesztése. Jézus üzenetét egyszerűen el kell mondani, közismertté kell tenni. Ahogy Pál apostol írja:

Róma 10:12-15 Nincs különbség zsidó és görög között, mert mindenkinek ugyanaz az Ura, és ő bőkezű mindenkihez, aki segítségül hívja; amint meg van írva: „Aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözülni.” De hogyan hívják segítségül azt, akiben nem hisznek? Hogyan is higgyenek abban, akit nem hallottak? Hogyan hallják meg igehirdető nélkül? És hogyan hirdessék, ha nem küldettek el? Így van megírva: „Milyen kedves azoknak a jövőtele, akik az evangéliumot hirdetik!”

Másodszor, az evangéliumnak van egy *spirituális része*, mert Isten az evangélium hirdetését használja fel az emberek személyes megszólítására, megérintésére. Miközben valaki hallgatja vagy olvassa az evangéliumot, *maga Isten* igyekszik őt meggyőzni arról, hogy mindez igaz, és rá nézve is igaz:

1Korinthus 2:1-5 Én is, amikor megérkeztem hozzátok, testvéreim, nem úgy érkeztem, mint aki ékesszólás vagy bölcsesség fölényével hirdeti nektek az Isten bizonyágtételét. Mert úgy határoztam, hogy nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettéről. És én erőtlenség, félelem és nagy rettegés között jelentem meg nálatok. Beszédem és igehirdetésem sem az emberi bölcsesség megejtő szavaival hang-

zott hozzátok, hanem a Lélek bizonyító erejével; hogy hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Isten erején nyugodjék.

Harmadszor, ha a keresztény evangéliumot emberek találták volna ki, sokkal jobban megfelelné az emberi elvárásoknak. Mivel nem egy olyan igazságról van szó, amely mindenki számára azonnal nyilvánvaló, hanem olyanról, amit ember még nem látott, amiről ember még nem hallott, és ami embernek eszébe sem jutott. Ezért mindenki számára „le kell lepleződnie” a történetek jelentőségének, azaz szükség van az isteni kinyilatkoztatásra (az eredeti görög kifejezés, az *apokalüpszisz* jelentése tkp. „leleplezés”) ahhoz, hogy az ember felismerje, és róla bizonyossága legyen. Ezt viszont bárki kérheti Istentől.

1Korinthus 1:21-24 Mivel tehát a világ a saját bölcsessége útján nem ismerte meg Istent a maga bölcsességében, tetszett Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által üdvözítse a hívőket. És miközben a zsidók jelt kívánnak, a görögök pedig bölcsességet keresnek, mi a megfeszített Krisztust hirdetjük, aki a zsidóknak ugyan megütközés, a pogányoknak pedig bolondság, de maguknak az elhívottaknak, zsidóknak és görögöknek egyaránt, az Isten ereje és az Isten bölcsessége.

1Korinthus 2:7-9 (...) Isten titkos bölcsességét szóljuk, azt az elrejtett bölcsességet, amelyet az Isten öröktől fogva elrendelt a mi dicsőségünkre. Ezt e világ fejedelmei közül senki sem ismerte fel, mert ha felismerték volna, a dicsőség Urát nem feszítették volna meg. Hanem hirdetjük, amint meg van írva: „Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett”, azt készítette el az Isten az őt szeretőknek.